

bewijst nog niet dat de phaenomenologie los is van de psychologie of de beschreven logos van de ratio. Want wel onderscheidt Husserl bij de kennis den psychischen samenhang, het verband in den stand van zaken die gekend wordt, en den logischen samenhang. Maar dit driedig schema moge ook m.i. verbazend verhelderend werken, de verwarring van logos en ratio is daarmee nog niet afgesneden ¹⁴⁹). Dat bereikt men daarmede alleen, wanneer aan de volgende voorwaarden wordt voldaan: Ten eerste dient al dat andere, dus ook 't psychische en arithmetische, van 't logische uitgesloten te blijven: de analogie van 't logische is in alle wetssferen, maar niets van deze latere is in de eerste. Ten tweede dient aan dezen logos het schema ontleend met behulp waarvan de mensch de analogie van 't logische in de overige wetssferen opspoort, en dient dus ook in dit schema — anders dan in 't hanteeren daarvan — alle activiteit te ontbreken. Ten derde, aangezien 't begrip eerst ontstaat door de verbinding van dit schema als vorm met de analogie van 't logische in 'n bepaald gezichtsveld als inhoud, is er van dit schema geen begrip mogelijk: het kan slechts worden geschouwd daar men anders aanlandt bij het begrip van het begrip, en dus bij een regressus ad infinitum.

Aan geen van deze voorwaarden nu heeft Husserl voldaan. Hij onderscheidt nl. „Bedeutungs-” en „Gegenstandskategorien” ¹⁵⁰). Liep het verschil tusschen deze nu maar parallel met de onderscheiding van kennis en waarheid of van waarheid en gezichtsveld, dan zou alleen 'n zekere eenzijdigheid zijn te wraken. Maar het kleurlooze Gegenstandsbegrip doet weer de grenzen van denken en gezichtsveld, het dubbelzinnige Bedeutung die van activiteit en inhoud-vragenden vorm vervagen. Zoo wordt het driedig schema Akt-vorm-inhoud al spoedig op den achtergrond gedrongen door het tweeledige en onvolledige van Akt en inhoud ¹⁵¹). Daardoor treedt 'n verschuiving op van alle leden: de vorm wordt, ten eerste, actief. Maar ook de inhoud wordt, hoewel hij gegenständlich blijft heeten, door de inklemming van alle gezichtsvelden formeel. Het eerste heeft Husserl met het idealisme gemeen, in het tweede raakt hij de scholastiek met haar vereenzelviging van ordetheoretische aprioriteit en begrips-algemeenheid. Beide, actieve vorm en formeele Gegenstand, vragen nu een vulling. De eerste vindt deze in het aanschouwend intendereen, wat Husserl niet zintuigelijk wil hebben verstaan ¹⁵²), maar toch niet steeds scherp daarvan gescheiden houdt. Zoo gebruikt hij ter verheldering van de categoriale aanvulling beelden ontleend aan de verscherping der waarneming. Dat is gevaarlijk. Want zie 'k b.v. uit de verte iets met stam en takken en bladeren, dan zeg 'k allicht: „Dat is 'n boom”. Kom 'k wat dichterbij, dan eerst zal 't me mogelijk zijn te beslissen met welk soort van boom 'k heb te doen. Maar deze „benadering” is 'n andere dan die der begripsvorming welke niet met boom, maar met dit concrete begint, dus aanvangt waar de phaenotypische rubricering eindigde. Immers bij de kennis gaat het om het veld en de nadere categoriale bepaling van het moment in dit veld. En de afstamming van dezen boom uit